

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

MAL-sopimuspuheenvuoro

Asemanseutufoorumi 31.10.2023
Tommi Laanti, ympäristöministeriö

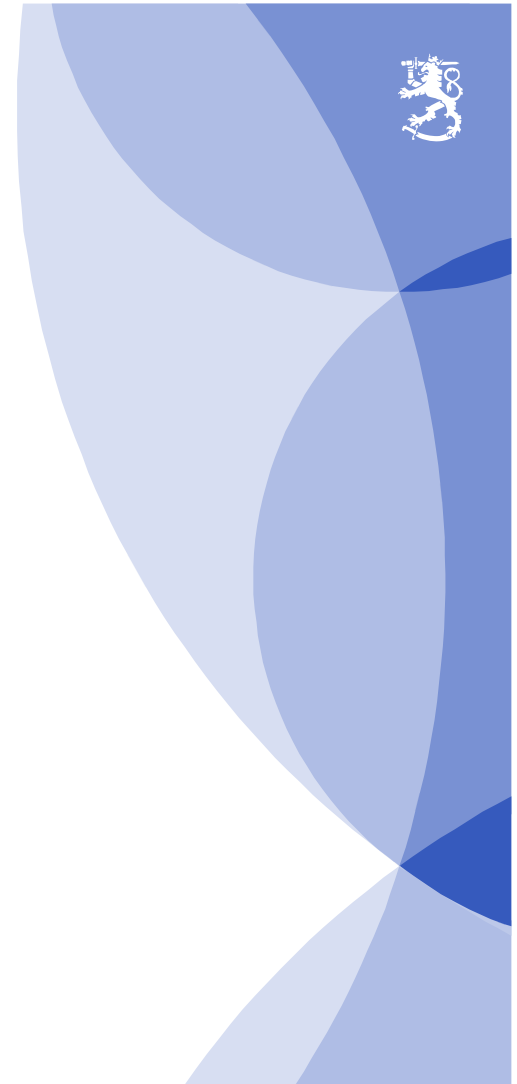
MAL-sopimukset

- Valtio solminut 12-vuotiset MAL-sopimukset Helsingin, Tampereen, Turun, Oulun, Jyväskylän, Kuopion ja Lahden kaupunkiseutujen kanssa 2020–2031
- Sopimusten toimenpiteet 2020–2023, tarkistetaan hallituskausittain

MAL-sopimusten tarkoitus ja tavoitteet

- Kaupunkiseutujen kuntien ja valtion yhteinen tahtotila seutujen kehittämisestä pitkällä aikavälillä
- Kuntien yhteistyö ja suunnitteluyhteistyön jatkuvuus
- Kumppanuus seudun kuntien ja valtion välillä sekä sitoutuminen seudun kehittämiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin
- Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä
- Tarvetta vastaava ja monipuolinen asuntotuotanto
- Tavoitteena myös edistää sujuvaa arkea, työmarkkinoiden toimivuutta, elinkeinoelämän elinvoimaisuutta, asuinalueiden monimuotoisuutta ja alueiden asuntokannan monipuolisuutta sekä torjua segregatiota ja asunnottomuutta

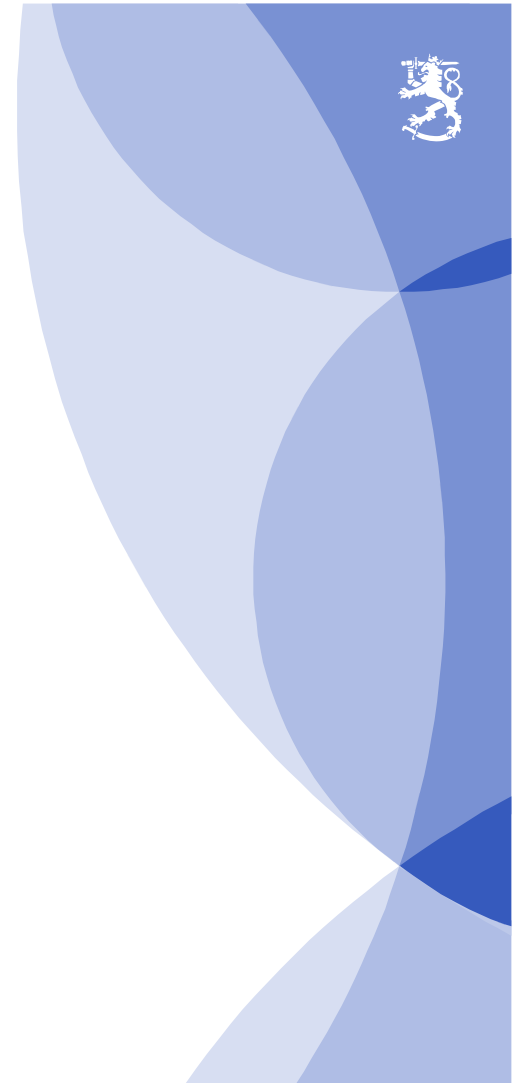
MAL ja hallitusohjelma 1/2

- Hallitus **jatkaa** MAL-sopimusmenettelyä nykyisillä kaupunkiseuduilla.
- Vahvistetaan valtion ja kaupunkiseutujen välistä **kumppanuutta** maankäytön, asumisen ja liikenteen kysymyksissä.
- Sopimukset keskittyvät seutujen **kasvun ja saavutettavuuden** edellytysten varmistamiseen infrastruktuuri- ja asuntotuotantoinvestoinneilla. Kestävin tapa hillitä kasvavien kaupunkiseutujen asumisen hinta- ja vuokrakehitystä on **riittävän tontti- ja asuntotarjonnan** varmistaminen.
- MAL-sopimusten asuntotuotantotavoitteisiin **ei kirjata ARA-tuotannon osuutta**.
- **Vähennetään** sopimusten **yksityiskohtaisuutta** ja rajataan MAL-sopimukset nimenomaan kaupunkiseutujen kasvun edellytysten varmistamiseen riittävällä kaavoituksella, tonttitarjonnalla, asuntotuotannolla ja niitä tukevilla liikenneinvestoinneilla.
- Varmistetaan, ettei MAL-sopimukseen sisälly tarjonnan kasvua ja kilpailua haittaavia elementtejä.

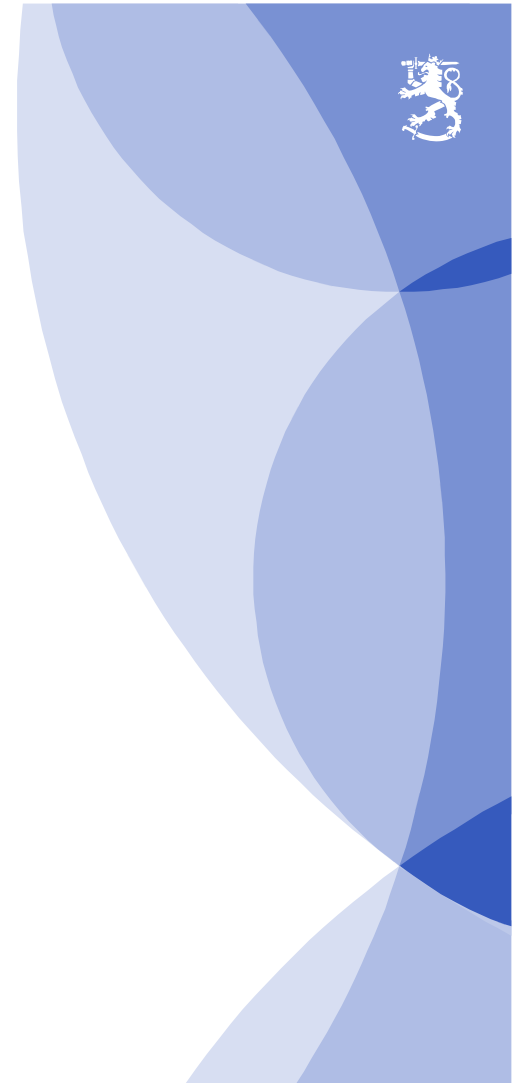
MAL ja hallitusohjelma 2/2

- Kirjataan **MAL-sopimuskäytäntö lakiin yhteistyövelvoitteena** maankäytön ja rakentamisen sääntelyn uudistamisen yhteydessä.
- **Kannustetaan** kaupunkiseutuja yhdyskuntarakenteen tiivistämiseen, joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn edistämiseen sekä segregaaation ehkäisemiseen.
- MAL-sopimukset linkitetään osaksi valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa.
- Hallitus varautuu rahoittamaan MAL-sopimusten valtion osuuden.
- Vahvistetaan MAL-sopimusten tavoitteiden täyttämisen ja investointien rahoituksen kytkentää.

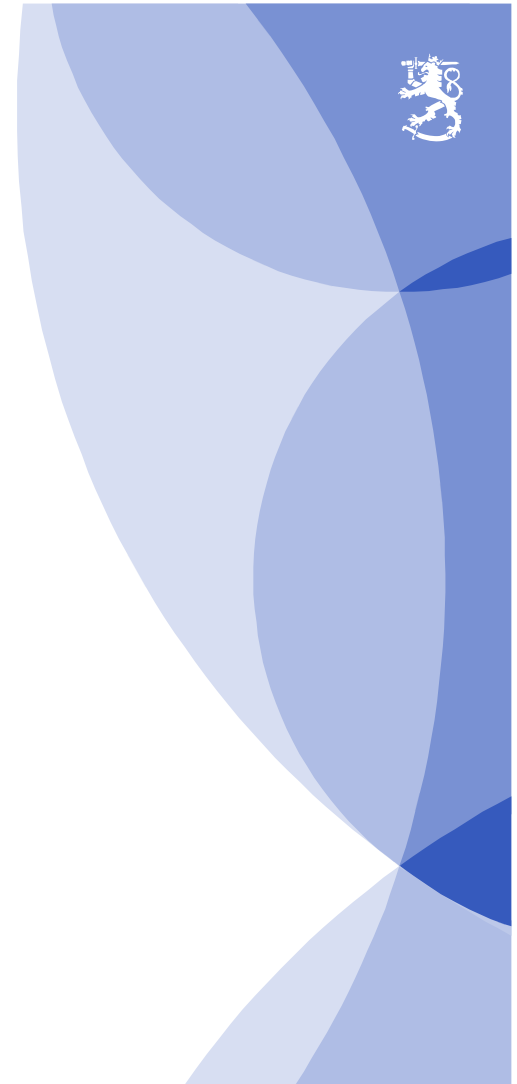
Muita lähtökohtia

- Kansainväliset ilmastopimukset
- Euroopan vihreän kehityksen ohjelma
- Kansallinen energia- ja ilmastostrategia ja keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma 2035 (KAISU)
- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet
- Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021-2032 (Liikenne 12 –suunnitelma)
- Valtioneuvoston selonteko asuntopoliittisesta kehittämisohjelmasta vuosiksi 2021-2028
- Liikenneturvallisuusstrategia 2022-2026

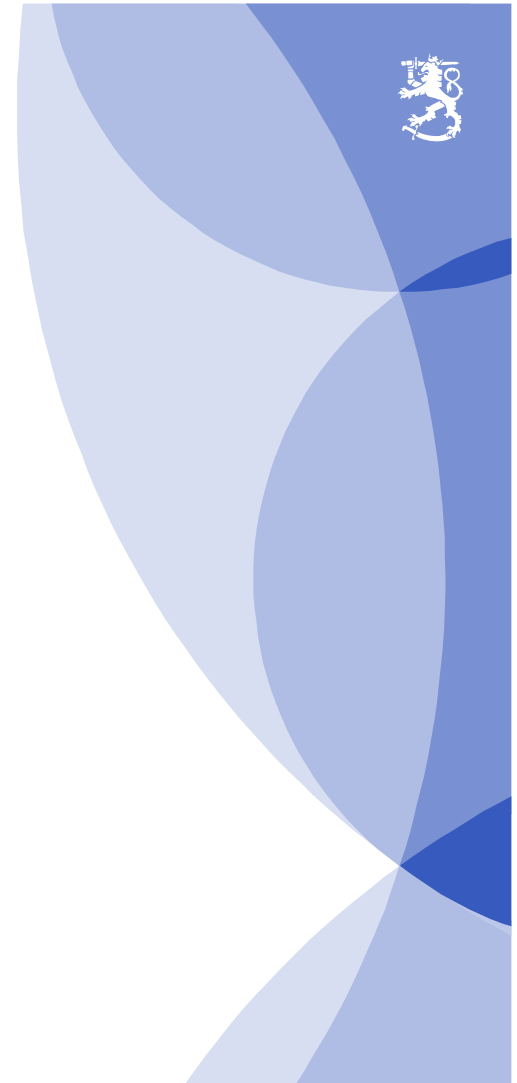
Tilanne maankäytön ja asumisen osalta

- Asuntokaavoitus ja -tuotantotavoitteet ja toimenpiteet pääosin toteutuneet
- Käynnistysavustusten ja kunnallistekniikan avustusten rahoitus 180 milj. euroa 2020–2023, toteutunut n. 118 milj. euroa 2020–2022
- Talousarvioesityksessä 2024 ei rahoitusta käynnistysavustuksiin eikä kunnallistekniikan rakentamisen avustuksiin
- Hallituksen investointiohjelmassa 797 miljoonaa euroa infrahankkeisiin (kehittämismomentti ja MAL-hankkeet)

Nousevia teemoja

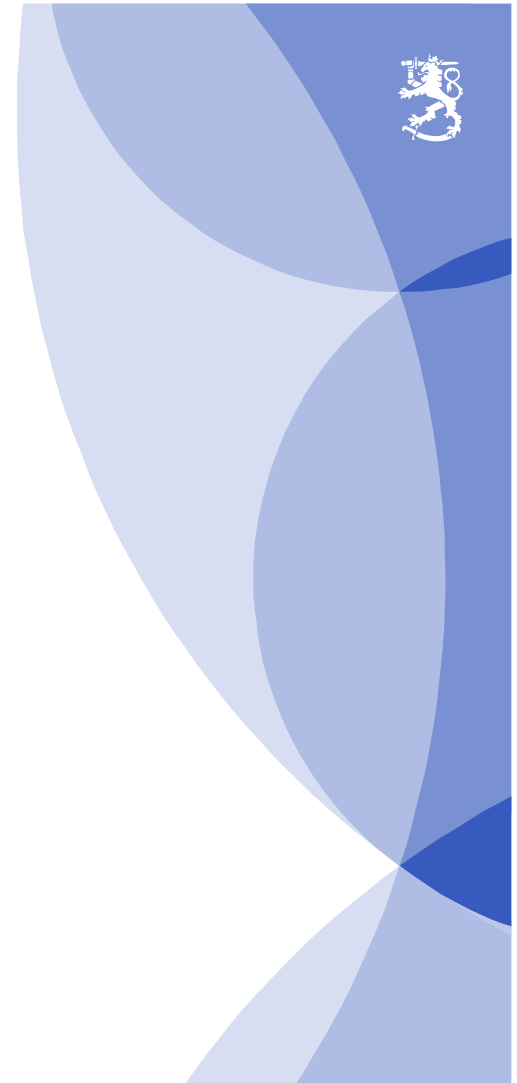
- Kaupunkiseutujen kasvun edellyttämän asuntokaavoituksen ja -tuotannon edellytykset, asuntorakentamisen nopea kasvu
- Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen (vs. eheyttäminen/laatu)
- Segregaation ehkäiseminen (rahoitus ja välineet?)
- Seudullisen suunnittelun ja tietopohjan kehittäminen, osallistuminen?
- Liikennejärjestelmän digitalisaatio, vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluinfra, raskaan liikenteen palvelualueet

Asuntomarkkinoiden toimivuus ja elinympäristön laatu

- Työvoiman saatavuus
  - Kaupunkiseutujen sisäiset ja niiden väliset yhteydet: hybridityön myötä kasvavat työmarkkina-alueet
- Sujuva arki
  - Kestävä liikkuminen (kävely ja pyöräily, joukkoliikenne)
  - Eri toimintojen saavutettavuus: asuminen, palvelut, työpaikat, vapaa-ajan viettopaikat
- Elinympäristön laatu tiivistyvässä rakenteessa
  - Elävät keskustat, laadukas asuin- ja elinympäristö, luonnonläheisyys sekä sujuva arki huolehtimalla seudun sisäisestä ja ulkoisesta (kestävästä) saavutettavuudesta

Miten tästä eteenpäin?

- Valmisteluryhmät asetettu ja yhteinen aloitustilaisuus pidetty 5.9.2023, valmisteluryhmien aloituskokoukset marraskuun 2023 alkuun mennessä
- Valtion rahoitusraami marraskuun alussa?
- Ehdotukset sopimusten päivittämisestä poliittista päätöksentekoa varten keväällä 2024
- Valtioneuvoston periaatepäätös kevät/kesä 2024
- Sopimusten allekirjoittaminen kesällä 2024

